

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 46437
Nom: Manifestacions de la delinqüència
Cicle: Màster Universitari Oficial
Crèdits ECTS: 7
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2247 - Màster Universitari en Criminologia i Seguretat	Facultat de Dret	1	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2247 - Màster Universitari en Criminologia i Seguretat	Manifestacions de la delinqüència	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

COLAS TUREGANO M ASUNCION

RESUM

L'assignatura 'Manifestacions de la delinqüència' té una càrrega lectiva de 7 ECTS i s'integra en el mòdul obligatori 'Metodològic' del Màster. Atén l'anàlisi de fenòmens criminals emergents i qüestions d'actualitat en l'estudi de la delinqüència. Imparteix aquesta assignatura professorat procedent de les àrees de Dret Penal, de Personalitat, Avaluació i Tractaments psicològics, de Psicologia Bàsica, de Psicologia Social i professorat extern.

CONEIXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No s'han especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

2247 - Màster Universitari en Criminologia i Seguretat

Desenvolupar la labor professional i investigadora des del respecte als drets fonamentals i d'igualtat entre hòmens i dones, la promoció dels Drets Humans i els principis d'accessibilitat universal i disseny per a tots, d'acord amb els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics.

Identificar fenòmens criminals emergents en la societat dels nostres dies i analitzar criteris que permeten comprendre el seu abast i la gestió social d'estos fenòmens, aplicant els coneixements criminològics a la seua avaluació i a l'anàlisi de la seua rellevància forense i del seu impacte en matèria de seguretat.

Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.

Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

Ser capaços d'analitzar de forma crítica tant el seu propi treball com les aportacions d'altres persones, contemplant en conjunt i tenint en compte els distints aspectes i les implicacions de les decisions i opcions adoptades, sabent triar o aconsellar les més convenients dins de l'ètica, la legalitat i els valors de la convivència social.

Ser capaços de buscar, seleccionar, ordenar, analitzar i sintetitzar la informació, seleccionant i contrastant aquella que resulta pertinent per a la presa de decisions, elaboració d'estratègies i assessorament.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Perillositat criminal i valoracions de risc de violència o reincidència.

1. El paradigma de la perillositat i el de la valoració del risc.
2. Contextos d'aplicació de les estimacions de risc: execució de penes, mesures de seguretat, mesures cautelars, *predictive *policing, *predictive *sentencing.
3. Mètodes d'estimació de la perillositat i el risc: judici clínic; judici professional estructurat; mètodes

actuaries; *big data, algorismes i intel·ligència artificial.

2. Delictes relacionats amb la corrupció: corrupció urbanística.

1. Concepte de corrupció. Corrupció pública, corrupció privada
2. Corrupció urbanística. Conceptes bàsics
3. Perfil criminològic del subjecte responsable
4. Causes de la corrupció urbanística: estructurals/conjunturals
5. Estratègies preventives
6. Delictes relacionats amb la corrupció: prevaricació i suborn. Prevaricacions especials

3. Política criminal en matèria de drogues.

1. Problemàtica polític criminal
2. Actual política: prevenció/castigue
3. Tràfic de drogues i crim organitzat
4. Particularitats processals en la investigació dels delictes
5. Delictes relatius al tràfic de drogues: anàlisi dels seus elements fonamentals

4. Dret penal i noves tecnologies.

1. Dret penal i noves tecnologies: aproximació general.
2. Delictes informàtics i ciberdelictes.
3. Tendències polític-criminals actuals.

5. Explotació sexual infantil i altres manifestacions d'abús sexual i violència en l'àmbit domèstic.

1. Delimitació conceptual de la *ESI (Explotació Sexual Infantil).
2. Plans per a la lluita contra la *ESI.
3. Pornografia infantil i la utilització de noves tecnologies. Prostitució infantil. Tràfic de menors amb finalitats sexuals. *ESI en els viatges (¿turisme sexual¿).
4. Característiques psicològiques i estils atributius dels ¿actors¿ de la *ESI.

5. L'abús sexual i el maltractament infantil en l'àmbit domèstic i diferències amb la *ESI. Similituds i diferències amb la violència de gènere.
6. Característiques i història emocional de les víctimes: manques afectives i emocionals, indefensió apresada i altres processos.
7. Conseqüències sobre les víctimes: dominis cognitiu, emocional i conductual.

6. Menors infractors i delinqüència juvenil.

1. Delimitació conceptual.
2. Estils parentals i conductes antisocials.
3. Violència Infantojuvenil, característiques i intervenció psicològica.
4. Bullying i assetjament entre menors, característiques perfils psicològics i conseqüències.
5. Ciberassetjament: perfil de l'agressor i de la víctima, conseqüències psicològiques i socials.

7. Terrorisme yihadista

1. Terrorisme Yihadista. Delimitació conceptual.
2. Origen i evolució històrica de l'terrorisme yihadista.
3. Principals actors col·lectius del terrorisme yihadista.
4. Radicalització violenta. Principis psicosocials de el terrorisme.
5. La teoria de la fusió d'identitat i la teoria dels valors sagrats.
6. Prevenció de la radicalització.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Tutories	14,00
Teoria	56,00
Total hores	70,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	3,50
Elaboració de treballs individuals o en grup	28,00
Estudi i treball autònom	80,50

Preparació de classes	7,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	119,00

METODOLOGIA DOCENT

L'assignatura s'imparteix en modalitat presencial; les classes teòriques incorporaran manifestacions aplicades de l'objecte d'anàlisi, i es combinaran el format expositiu amb sessions de seminari o de conferència i debat. Podrà demanar-se als alumnes que preparen i realitzen exposicions en classe.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura inclou dues parts:

- Prova presencial d'avaluació de tota la matèria (70 % de la nota final): La prova presencial consistirà en un examen tipus test de 30 preguntes. Cada pregunta tindrà 3 alternatives, de les quals només una serà correcta. Cada error descomptarà 0,5 punts, mentre que les respostes en blanc no penalitzaran. Cadascun/a dels/de les professors/es participants en l'assignatura proposarà i corregirà les preguntes de la prova presencial.
- Avaluació contínua (30 % de la nota final): Aquesta avaluació es durà a terme al llarg de les classes. Cada professor/a indicarà, durant el desenvolupament de la seua docència, els criteris de valoració, en els quals es tindran en compte la participació i les activitats pautades realitzades durant les sessions. Si l'estudiantat no supera l'assignatura Manifestacions de la delinqüència en primera convocatòria, es conservaran les qualificacions finals obtingudes en els mòduls superats, i haurà de presentar-se en segona convocatòria a la prova objectiva i, si escau, lliurar les activitats d'avaluació contínua no superades. En segona convocatòria es consideren recuperables les activitats d'avaluació contínua individuals, mentre que, per la seua pròpia naturalesa, no ho seran les activitats realitzades en grup a l'aula.

BIBLIOGRAFIA

Andrés Pueyo, A., & Redondo Illescas, S. (2007). Predicción de la violencia: Entre la peligrosidad y la valoración del riesgo de violencia. *Papeles del Psicólogo*, 28(3), 157–173.

Argudo, J. L. (2019). *Mediación y tutela judicial efectiva: La justicia del siglo XXI*. Reus.

Atahumán Páucar, J. C., & Reyna Alfaro, L. M. (Coords.). (2018). *Delitos de tráfico ilícito de drogas: Problemáticas esenciales desde la dogmática penal y el derecho probatorio*. Jurista Editores.

Avilés, J. (2017). *Historia del terrorismo yihadista: De Al Qaeda al Daesh*. STMES.

Baixauli, E. (2017). *Sueño con mediar: Claves para cambiar el mundo*. Círculo Rojo.

Baixauli, E. (2014). Los programas de mediación comunitaria con menores infractores. En E. Arias Martínez, B. González Amado, & M. J. Vázquez Figueiredo (Dir.), *VIII Congreso Internacional de Psicología Jurídica y Forense: Libro de abstracts* (pp. 297–298).

Baixauli, E. (2005). Mediación comunitaria con menores. En F. Romero Navarro (Coord.), *La mediación: Una visión plural* (pp. 382–385).

Cockburn, P. (2019). *La era de la yihad: El Estado Islámico y la guerra por Oriente Medio*. Capitán Swing.

Conde-Pumpido Ferreiro, C. (Dir.). (2011). *Código penal comentado con concordancias y jurisprudencia*. Bosch.

Cuerda Arnau, M. L. (Dir.). (2016). *Menores y redes sociales: Ciberbullying, ciberstalking, ciber grooming, pornografía, sexting, radicalización y otras formas de violencia en la red*. Tirant lo Blanch.

De la Corte, L. (2017). *La lógica del terrorismo*. Alianza.

Díez Ripollés, J. L., & Gómez Céspedes, A. (2008). La corrupción urbanística: Estrategias de análisis. *Revista Española de Investigación Criminológica*, (5).

ECPAT International. (2023). *Informe mundial: Forjando soluciones y respuestas colectivas contra la explotación y el abuso sexual de niños*. ECPAT.

Fuente, I. (2015). El yihadismo en su contexto histórico. *Cuadernos de Estrategia*, 173, 37–70. <https://dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/5239364.pdf>

García, M. (2023). *La mediación en las diversas disciplinas jurídicas*. Olejnik.

Garrido, V. (2019). *Los hijos tiranos: El síndrome del emperador*. Ariel.

Gómez Tomillo, M. (Dir.). (2011). *Comentarios al Código Penal*. Lex Nova.

Gómez, A., López-Rodríguez, L., Vázquez, A., Paredes, B., & Martínez, M. (2016). Morir y matar por un grupo o unos valores: Estrategias para evitar, reducir y/o erradicar el comportamiento grupal extremista. *Anuario de Psicología Jurídica*, 26. <https://doi.org/10.1016/j.apj.2016.04.001>

Loinaz, I. (2017). *Manual de evaluación del riesgo de violencia: Metodología y ámbitos de aplicación*. Pirámide.

Martínez Garay, L., & Montes Suay, F. (2018). El uso de valoraciones del riesgo de violencia en Derecho penal: Algunas cautelas necesarias. *InDret*, (2), 1–47.

Martínez Garay, L., et al. (2026). *Tres sistemas de policía predictiva en España: VIOGÉN, RISCANVI y VERIPOL: Evaluación desde una perspectiva de derechos humanos*. Publicacions de la Universitat de València. <https://doi.org/10.7203/PUV-OA-9788411186605>

McGrath, K. (2026). *Comprensión y gestión de conductas sexualizadas en niños y adolescentes en la era cibernética: Guía para padres y cuidadores*. <http://www.irishchildandfamily.com>

Melossi, D. (2012). *Delito, pena y control social*. AdHoc.

Moyano, M. (2019). *Radicalización terrorista: Gestión del riesgo y modelos de intervención*. Síntesis.

Orjuela, L., & Rodríguez, V. (2012). *Violencia sexual contra los niños y las niñas: Abuso y explotación sexual infantil*. Save the Children & Ministerio de Sanidad.

Pons-Salvador, G. (2005). La lucha contra la explotación sexual infantil: Un reto para los profesionales de la sexología. *Sexología Integral*, 2(3), 139–143.

Pons-Salvador, G., Martínez Sanz, A., & Mañas Viejo, C. (2026). Heterosexual partner sexual violence: Identifying women victims through questions on sexual coercion. *Journal of Interpersonal Violence*, 41(1–2), 419–443. <https://doi.org/10.1177/08862605241311614>

Salcedo, J. M. (2012). *El control social desde una perspectiva histórica* (2.ª ed.). Académica Española.

Sanmiguel, J. (2026). *Manual avanzado de psicología forense: Evaluación, metodología y práctica pericial*. Independently Published.

Vidales Rodríguez, C. (Coord.). (2014). *Tráfico de drogas y delincuencia conexa*. Tirant lo Blanch.

El professorat dels diferents mòduls indicarà referències complementàries.

i>El professorat dels diferents mòduls indicarà referències complementàries.p>